

ČAJ

Pro chvíle pohody

SRPEN 2015

Časopis Autorů Jičínska

PRŠÍ

(úryvek)

... a soused chodí sadem s konví ...

Tak to zpívá Karel Plíhal
ve své písničce.

Na tu si vzpomenu pokaždé,
když sněží.

Nevím proč, ale je to tak.
Když padají z nebe bílé chuchvalce,
naskočí mi tahle melodie.

Renáta ŠŤASTNÁ

107

Vážení čtenáři

máme stále ještě prázdniny, ti šťastnější z nás i dovolené, a tak jsem si srpnové číslo dovolil „oslavit“ o dva hosty, i když ...

Renáta Šťastná je bývalá členka našeho spolku, takže není hostem v pravém slova smyslu. Sice se odstěhovala do Statenic, ale její literární krůčky a kroky jsem pozorně sledoval z po vzdálí. Dnes Vám Renáta představí svoji fejetonovou tvorbu a zjistíte, že v životě vůbec nezahálí.

Vydává knihy, baví se fejetony a píše na různé portály!

Druhý host je vlastně náš „krajan“,
neboť žije v Kumburském Újezdě.

Již jeho jméno, **Karel Rais**, jej předurčuje pro literární dráhu. A protože je srpen měsíc cestování, tak nás pozval na cesty po Čechách, Skandinávii a dokonce i Novém Zélandu. O jeho tvůrčí všestrannosti svědčí i jeho básně ze souboru „**Studánky**.“

Rozhovor poskytl básník a odborný asistent na katedře českého jazyka a literatury Pedagogické fakulty Univerzity J.E. Purkyně v Ústí nad Labem

PaedDr. Ivo Harák, Ph.D.

(„**Víra nám může určitě pomoci: býti PLNĚ člověkem.**“)

Tvorbu domácích autorů zastupuje vzpomínkovou prózou

„**Hořce mi voní konvalinky**“ **Josef Jindra**

a cestovatelskou povídkou

„**Dovolená aneb Jak vypadnout z hnízda**“ **Dana Beranová.**

Příjemné chvíle s ČAJem přeje

Váš

Václav

HOST ČAJe:

Renáta ŠTASTNÁ

(nar. 20.4.1971 v Praze)

- Vyučená prodavačka drogistického zboží, maturovala v oboru provoz obchodu a celý život se věnuje práci s lidmi – za pultem v obchodě. A jak sama říká, neměnila by, protože být s lidmi ji baví a motivuje

- Zájmu má plno: literatura – ať čtení či psaní(povídky, fejetony, básničky, ...), zpěv, kytara, klavír, fotografování, cestování, je členkou Smíšeného pěveckého sboru

Buštěhrad a posledních pět let je její největší zálibou syn Ondřej, o kterém již byla v minulosti řeč v knížce OUVA TAČI aneb ...

- Je citlivá a zranitelná, ale zároveň hrdá a tvrdohlavá. Snad za to může znamení Berana, ve kterém se narodila, že velmi nerada sklání hlavu, a když si něco usmyslí, dělá všechno proto, aby to získala.

- Podle čínského horoskopu je Vepř

- Žije v malé vesnici u Prahy, kde ještě zbylo kus lesa a potok a nechává se inspirovat prožitky všedních dnů.

- Dosažené úspěchy: - 3. místo v literární soutěži na téma „Všude dobře, tak co doma...“ v září 2003

- Čestné ocenění v literární soutěži za literární práci Saturnin v září 2005

- 1. Místo v literární soutěži za úvahu „Kniha, knížka, knížečka“

- Již zmíněná útlá modrá knížka „ OUVA TAČI aneb SKAFOCEFALIE očima a srdcem vyděšené matky“, která vyšla v říjnu 2006 OUVA TAČI aneb ...

- Ocenění v literární soutěži na téma „Pohádka“ v červenci 2007 za pohádková vyprávění pro svého synka Ondru, další ocenění v literárních soutěžích

- Ve volném čase píše články a rozhovory pro obecní zpravodaj, regionální noviny, pro měsíčníky Regenerace a Meduňka, občas dostane příležitost v internetových magazínech a v neposlední řadě píše recenze pro webový portál Kultura21, se kterým intenzivně spolupracuje od září 2013

- Má ráda život a ví, že „nikdy není tak zle, aby nemohlo být ještě hůř“
Zdravím srdečně! Renáta Šťastná (tel.: 723 089 635)
<http://www.kultura21.cz/> ,<http://qenda.rehec.cz/> ,
<http://renatastastna.blog.idnes.cz/>

Příhoda kečupová

Mám ráda svůj ranní klid. Není mi zatěžko vstát i s hodinovým předstihem, abych v poklidu udělala snídani, vzbudila syna a pak s ním beze spěchu poklábosila a přitom si vychutnala svoji ranní kávu z hrnečku s medvídkem, který mám dobře dvacet let. Nemám ráda shon, obzvlášť pak po ránu. Svoje ranní rituály si nenechám vzít, i když to někdo možná nechápe a vnímá mě přinejmenším jako podivína. V noční košili to vezmu z postele přes kuchyň, kde si postavím vodu na kávu a Ondrův čaj a pak jdu teprve do koupelny a tak dále.

Dnešní ráno bylo ale trochu jiné. Po jediném pohybu, který znamenal otevření myčky, jsem zbystřila. Byla plná čistého nádobí. Musím ho uklidit. To není zdržení, trvá to sotva pár minut a je to. Ale až potom. Nejdřív chodívám do koupelny kolem lednice, ze které vyndám mléko... Otevřela jsem dvířka, přiznávám, možná rychlejším pohybem, než je obvyklé a to, co následovalo, mi teď už připadá jako velmi komická situace. V tu chvíli jsem ale zuřila na nejvyšší možné otáčky. Někdo, možná i já, to nepopírám, umístil přímo rafinovaně úplně novou a tedy plnou lahev s kečupem do dvířek. Hups. Nejdřív se ozvala jakoby dutá rána a potom už byla ta červená řidká hmota všude. A když říkám všude, tak myslím úplně všude. Na podlaze jí bylo nejvíc. A to nejen před lednicí, pod lednicí a za lednicí, ale dokázala dostříknout až do koupelny, což je, bratru, nějaké tři metry. O tom, že moje světle žlutá noční košile, dlouhá až ke kotníkům, byla ve vteřině až ke kolenům kropenatá a béžové bačkory měly červené puntíky, o tom už radši nemluví. Řekla jsem jen dvě slova, ale ta se neodvažují opakovat. Ranní pohoda rázem skončila. A já jsem začala zmatkovat, jak to umím jen já. Dno litrové plastové nádoby viselo na vlásku a já nevěděla, kam s tím. Začala jsem lítat po kuchyni a hledat nejvhodnější nádobu. Když jsem ji konečně našla, pokusila jsem se do ní to všechno, co zbylo, nějak šikovně, a hlavně rychle, přemístit. Okamžitě jsem zaklekla a současně zaklela a dala se do uklízení. V tu chvíli se vynořil rozespalý syn, který má pomalejší ranní rozjezdy, a s dětskou nevinností v očích mi položil jednoduchou otázku: „Mami, ty jsi vykrvácela?“ Probodla jsem ho pohledem a on tak rychle pochopil, že si má jít po svém, že ve vteřině zmizel v koupelně. To, co následovalo, už ani nestojí za vyprávění. Uklidila jsem tu rudou spoušť a trochu se uklidnila. Když jsem pak v poklidu

snídala a dopíjela zaslouženou kávu, musela jsem se pousmát. Vždyť přece nic nestojí za to, aby si člověk takhle kazil ráno. Přece mě nevytočí nějaký vyliťý kečup. A proč si vybíjet vztek na jiných, kteří za to vůbec nemůžou.

P.S. Všechno jsme stihli v obvyklém čase a bez sebemenšího zpoždění. Tak si tak říkám, proč já vlastně neberu věci s nadhledem hned v tu chvíli, když se přihodí? Možná proto, že se čas od času potřebuju zdravě rozčílit. A věřte, že pak mi jde všechno najednou líp od ruky ...

O červeném lístečku

Nedělní odpoledne jako stvořené na procházku. Vzduch voněl podzimem a sluníčko mělo ještě pořádnou sílu. Vyrazili jsme s ONdrou na procházku kolem Statenic a sbírali spadané listy. Žluté, zelené, hnědé, oranžové a červené. Ten byl ale jen jeden a tak povídám:

„Ondří, hledej ještě jeden červený lístek, ať tomuhle není smutno.., A ONdra řekl:

„Tak jo, já mu najdu bráchu..,

„Kdepak asi může být?.., zeptala jsem se a rozhlížela se po zemi. ONdra se zamyslel a dal mi odpověď:

„Asi se oblíknul, vzal si kalhoty a bundu, čepici a boty, klíče si vzal, odemkl si, otevřel branku, zavřel, schoval si klíče do kapsy a šel..,

„Cože?.., zvedla jsem hlavu a podívala se jeho fantazii. „A co dál?..,

„Ještě řek čau, ale to až když se vrátil z procházky...,,

Proč by holka nemohla jít na fotbal?

Fotbalu vůbec nerozumím. Víím co je gól a faul a aut, víím, že proti sobě hraje dvakrát jedenáct chlapů (většinou chlapů), co se honí za míčem jako smyslů zbavení. Víím, že ten, co mezi nimi jakoby zmateně pobíhá, píská na píšťalku a ukazuje žluté a červené karty (které mimochodem víím, co znamenají) je rozhodčí a ti dva co běhají od branky do půlky hřiště po kraji hřiště jsou lajnoví rozhodčí. Víím, že zápas se hraje dvakrát pětáctýřicet minut a mezitím je přestávka. Víím, co je malé vápno a velké vápno a že to nemá nic společného se stavbou. Víím i to, co je střídačka a kdo je náhradník. Víím, kdo je delegát. Víím taky, že nejdůležitější je čas rozhodčího.

Minule jsem byla na utkání v Bohnicích. Hráli oranžoví a pruhovaní. Dneska jsem jela někam za Kateřinky, kde se honili zelenomodří a červenobílí. Celkem to šlo. V desáté minutě jeden gól, ani nevím, kdo inkasoval, neb jeden brankář byl žlutý a druhý oranžovo – černý. Žádné zranění, pěkné počasí a diváci v celkovém počtu pět a půl fandili docela šikovně. Jeden míč v poli, jeden v nedalekém křoví.

Fotbalu opravdu nerozumím. Jsem holka (i když znám pár kamarádek, které by si mohly natáhnout štrupny a vlítnout na to). A mám jiné záliby, ne že by mě to nebavilo. Na druhou stranu, zařvat si občas „Gól!“ nebo „Jak to hraješ, ty ...“ taky není od věci. Sice mi doma stojí žehlení, kytky potřebujou zalejt a dítě visí na krku babičce a dědovi... Ale když vidím ty velké kluky, jak se strkaj o to kulatý černobilý a jako pilní mravenečkové se přemísťují z jednoho konce hřiště na druhý, docela dobře si u toho odpočinu.

Tak proč by holka nemohla jít na fotbal ?
(17.6.2007)

Nuda v kině?

Finský thrák s titulky. Sedadla vržou, lidi se vrtí. Bonbóny šustí a jejich obaly často končí na zemi.

Přišli na poslední chvíli. Uváděčka jim řekla, ať si sednou kam chtějí. Vybrali si lóže. Film celkem nuda. Je jim fajn, že jsou spolu. Propletené prsty leží na jeho stehně. Podívají se na sebe a její ruka putuje do jeho klína. Věděla to. Byla si jistá, že bude pevný a pod látkou cítila jak chce ven. Pomalu mu rozepíná kalhoty. On se nebrání, ani se na ni nepodívá, jen si uvolní opasek. Hbité prstíky vysvobodí naučeným pohybem vzrušené mužství z těsných džín. Film je chvílemi napínavý, ale to, co se odehrává v nich je podstatně vzrušující. Na plátně běží koně tryskem a její srdce buší jako zvon. On čeká a skoro nedýchá. Udělá to?

Udělala. Sehnula se a pootevřela ústa. Pomalu ho vzala mezi zuby. Koutkem oka zahlédla jak starší pán z vedlejšího lóže kouká jejich směrem. Tuší? Nebo to vidí? Začala pomalu pokyvovat hlavou. Koně pořád běží a ji pálí v rozkroku. Zavřela oči, jen se neznatelně a opatrně pohybuje v naučeném rytmu. Cítí, jak se mu napíná snad každý sval. Vzala ho do ruky a způsobně si sedla. Koně se zastavili a začali zpívat ptáci ve větvích. Pohyb neustával. Odkášlal si a odkudsi vyndal papírový kapesník. Zadržel dech a přivřel oči. Když se rozběhly závěrečné titulky přikryl si kapesníkem klín. Pán odvedle si nasadil brýle. Dala si nohu přes nohu a v klidu si dočetla titulky. S rozsvícením světla si zapínal pásek.

Zvedli se a ruku v ruce odešli do ztichlé noční ulice.

O medu

O tom, jak pracné je vyrobit pampeliškový med můžu povyprávět někdy příště. Ostatně, každá hospodyňka ví, že za pět minut se to zvládnout vážně nedá.

Mě s ONdrou se to letos povedlo hned ze dvojité dávky pampelišek. Poctivě jsme sbírali a čistili, míchali a chystali a potom čekali až to zhoustne. Výsledek se rovnal asi dvanácti skleničkám od jogurtu a to při spotřebě mého synka je na velmi krátkou dobu. Proto tento zlatavý produkt považuji za velkou vzácnost.

Vezla jsem kamarádce Jarmilce do Jičína vzorek, neb vím, že to ocení a bude k němu přistupovat stejně jako já. Skoro se zatajeným dechem. Sklenku jsem umyla, víčko opatřila ozdobným ubrouskem a převázala nitkou, aby i oku lahodil můj výtvor. Cestu přečkal pečlivě zabalený v jídelní tašce mezi jogurty. Když jsem jej, sice v igelitovém sáčku, ale slavnostně předávala Jarmilce, ona potěšena tím, že se s ní dělím o svoje skromné zásoby, brala sklenku jako by byla pápěří a podle mého očekávání se rozplývala blahem. Měla jsem radost, že jsem ji potěšila. V boční kapse svého batohu udělala medu pohodlné místo a šli jsem všichni do města.

Strávili jsme příjemné odpoledne. Potom jsme se na chvíli rozešli, neb každý z nás měl nějaké zařizování. Když nás později Jarmilka našla u dřevěné prolejačky na dětském hřišti, v očích měla smutek, děs a zklamání.

„Podívej, co se mi stalo,,“ povídá a z kapsy batohu doluje jakousi hmotu nepopsatelné barvy a tvaru. „Ono mi to vyteklo do batohu,,“

„Jak to?,,“ vyhrkla jsem a přehrávala si v hlavě, jak jsem víčka utahovala a sklenky obracela dnem vzhůru. „To není možný,,“ Jenže v zápětí jsme si obě vybavily okamžik, kdy batoh spadl z lavičky na zem. Naše oči se setkaly.

„Taková škoda,,“ hlesla a se svěřenými rameny to celé házela do odpadkového koše.

„Tak já se táhnu z Prahy s medem jenom proto, aby skončil v Jičíně v odpadkovém koši, jo?,,“ snažila jsem se celou situaci zlehčit. Sice se pousmála, ale mrzelo ji to. Alespoň si olízla prsty, na kterých zůstaly zbytky toho, na čem si teď pochutnávaly vosy a včely ze širokého okolí. „Byl chutný,,“ řekla a smutně se dívala na roj hmyzu kolem koše. Poté se odebrala ke kašně, aby si umyla ulepené ruce.

Takže příště až sem pojedu, vezmu medy dva a dám na ně pořádný pozor. To Ti, Jarmilko, slibuju!

Prohra

Malá culíkatá holčička v kočárku se usmívala a byla k zulibání. Nastoupila jsem do autobusu mezi posledními, ale místo k sednutí jsem ještě našla. Aspoň znaveným nohám dopřeju trochu odpočinku. Maminka ve strakaté sukni, ke které moc neladily boty, ani svetřík, dokonce ani

korále, seděla vytočená do uličky, takže ji každý musel téměř překročit. Držela v ruce, podle mého soudu, drahý mobil a vytūkávala nejspíš nekonečnou esemesku. Holčička se začala ošívát.

„Mami, nemůžu tady sedět., Maminka nic. „Mami, nemůžu tady sedět. „ Maminka zvedla oči, ale hned je zase sklopila. „Mamííí,, zakňourala holčička.

„Co je?,, oči se ani nezvedly.

„Nemůžu tady sedět.,,

„Proč bys nemohla, koukej být potichu.,,

„Proč?,,

„Jinak tě pan řidič vysadí.,, Velmi podobně probíhají některé moje rozhovory s ONdrou na téma proč to či ono nemůže v dělat autobus.

„Ale já nechci sedět. A ty taky neseď,, okřikla maminku a v tu chvíli se změnila v dračici. V duchu jsem se usmívala, protože mi to něco velmi důvěrně připomnělo. Maminka hodila telefon do ošoupané igelitky a dívala se do nikam. „Slyšíš? Neseď !,, Řev, třepotající se ručky ani kopání do umakartové desky maminku nevyvedly z míry. „Mamííí, neseď. Tady se nesmí sedět. Ty nesmíš sedět.,, Maminka se podívala na dceru a klidně, skoro šeptem řekla:

„Mě bolí nožičky a budu sedět. Ty taky sedíš.,, A dál si dívky nevšímala. Křik ustal. Čekala jsem, že je to jen dlouhý nádech před novým nápirem negací. Ale nic se nedělo. Ticho. Holčička usnula s usazenýma očima. Držela se mamky za ruku a určitě věděla, že křikem ničeho nedosáhne.

Kéž bych i já dokázala být vždycky tak klidná a nesmlouvavá...

Prší

...a soused chodí sadem s konví... Tak to zpívá Karel Plíhal ve své písničce. Na tu si vzpomenu pokaždé, když sněží. Nevím proč, ale je to tak. Když padají z nebe bílé chuchvalce, naskočí mi takhle melodie.

Sněží, sněží, mráz kolem běží ... říkávala moje sestra Jana, když byla jí byly asi tři roky. Pak se nadechla a přidala druhou. Chumelí se chumelí, padá snížek bílý... a přidala druhou část, kterou ji naučila teta v poněkud pozměněné verzi, a kterou říkávala obzvlášť ráda schovaná za plynový sporák, protože se jí líbilo hláska er ve slově prdel pěkně drrrnčí . V neděli 11.11 2007, v půl osmé ráno, kdy bylo venku bílo, ráno přímo martinovské, neb po dlouhé době přijel na bílém koni, ležela moje malá sestřička na porodním sále a čekala, až to přijde. Mě nezbyvalo než čekat na zprávu a napadala mě spousta slov. Ale ta si nechám na někdy jindy.

P.S. Přišlo to v 8:08

Josef JINDRA

Hořce mi voní konvalinky

Jsou vzpomínky, které na určité znamení samy vyskočí z úkrytu někde v hlavě a už běží jako film. Tím spouštěcím signálem je nejspíše slovo, zrakový, hmatový, čichový vjem. I já mám takové signály. Jedním z nich je slovo “Dobrovice”.

Ani ne snad proto, že se tu dceři zedníka Jindry narodil koncem předminulého století jako nemanželský syn můj dědeček Josef. Nikdy jsem ho nemohl poznat, ale za jeho původ se není co stydět. A naopak jeho zručností a pracovitostí je možné se pyšnit. Oženil se do Dolního Bousova a jako výborný čalouník brzo založil dobře prosperující firmu. Až v roce 1914 ho povolal císař pán a on musel těžkému osudu zanechat ženu, dva malé kluky a ještě menší dceru,. Zemřel někde u Taškentu - pryč na mor, který tam řádl . Hladové útrapy těch čtyř zbylých členů rodiny jsou pro jiné vyprávění. Ale ta maličká dceruška Liduška přec jen vyrostla do krásy a pro sebe ji získal Dobrovický fešák Josef Sigmund.Jezdil u Kořínků, pak se osamostatnil a s nákladákem a se závozníkem sloužil lidem, nejvíc ovšem místnímu pivovaru, jehož výborné pivo bylo žádané. A jsme tak zase v Dobrovici.

Mladí manželé přistavěli (proti hospodě Wolfových) k velkému dřevěnému domu Sigmundů malý dům zděný a protože neměli děti, brala si paní Sigmundová (tedy teta) vždy na prázdniny kluky svých bratrů, tedy mě a bratrance Vráťu. A tady vznikl důvod, proč jsem Dobrovici bral jako nejkrásnější místo na světě a proč se mi ještě dnes příjemně zachvěje ta oblast těla kolem srdce, když uslyším to jméno – Dobrovice. Opravdový rodák nejsem, ale z krásných vzpomínek na dětství, na senzačního strýčka s tetou a babičkou jím skoro jsem. A také ze vzpomínek na dva přítulné německé ovčáky, se kterými se užilo hodně legrace. Takže upřímně věřím Boženě Němcové, že její dětství bylo právě tak kouzelné, že už vnitřně musela napsat Babičku. Mám ten Dobrovický signál v hlavě pořád, i když byl krátce přerušen tou hroznou událostí . Běží mi teď v hlavě její sled :

Je mi deset a půl roku, utíkám z okraje Dobrovice po silnici od Semčic, kde mě z dodávky vysadil elektrikář pan Strnad , který měl právě cestu do Semčic a zavezl mě kousek dál. Do Dobrovice se už bál, co kdyby tam byli Němci po tom vraždění v Leducích. Je 9.květen 1945, rozkvetly letos už kaštany a krásně a přitažlivě voní konvalinky. Měli jsme je doma v Sobotce ve váze a já k nim stále v opojení čichal, až mě maminka odehnala.. Utíkám teď do středu Dobrovice, ale ne radostně jako vždycky, ale s

přiškrceným dechem a se strachem z toho, co mě čeká. Na zádech batoh s tátovými černými šaty, on přijede až zítra na pohřeb. Tu přepravu k Dobrovici mi vyjednal, zatímco v Sobotce se střílelo a on jen tak tak se stačil před Němci uschovat za sochu u záložny.

A já teď běžím, už jsem u domu, ale ten mě nevítá svou žlutou omítkou jako vždycky a i zahrádka je nějaká smutná. Ani růže vonět necítím. A pak už jen slzy. Stojím ve vyklizené ložnici nad otevřenou rakví, leží v ní v černém svátečním obleku můj milovaný strýček a neusmívá se, že mě vidí. Je zastřelený. U Leduců, kam parta odvážných a zbytečně sebevědomých Dobrovičáků, on a kamarád Karel Vazač mezi nimi, jeli dobývat muniční skladiště. aby nezásobovalo Němce v Praze.

Cítím silnou vůni konvalinek, až teď jsem si všiml, že strýček je jimi obsypaný, hrdlo mám stažené k nepolknutí. Slzy z očí nemohou ven, jsou vyděšené a přilepené pod víčky. Nevěřím tomu všemu, čekám, že se strýček otočí a zasměje, ale to už mě odvádějí pryč. Stojím na dvoře, proudem tekou slzy a hladím psa. Jestlipak to ví? Říkám mu to a slzy mu padají na srst. A ta pronikavá vůně konvalinek mi nějak uvázla ve staženém hrdle. Ale už nevoněla sladce a opojně, jen naléhavě a trýznivě, řekl bych hořce- To mi zůstalo.

Druhý den Rudá armáda, pozoroval jsem neúčastně nadšení davu lidí na náměstí jen z povzdálí. Táta přijel hrůzně umazaný s Dobrovickými hasiči přímo od požáru Škodovky v Mladé Boleslavi, když tam hasil se Soboťáky Teta mu roztopila kotel v koupelně. Bolestí zasažení lidé mají vždycky velkou snahu pečovat o druhé, aby nemuseli pořád myslet na své neštěstí. Ale to jsem pochopil až v dospělém věku. Druhý den strašlivý žár a dlouhatánský průvod se sunul za plošinou s osmi padlými hrdiny ke hřbitovu, aby je uložili do provizorních hrobů. Celou cestu držel táta svou sestru pod paží a stále na ni mluvil a aby odpovídala. Pochopil jsem už tehdy, že to proto, aby bolestí neomdlela. Žár slunce a oči rudé s vyschlými slzami. Já pak v Dobrovici několik dní zůstal, aby teta a babička se o někoho musely starat. Co všechno se mi vybaví pod signálem vzpomínek na Dobrovici ! Co všechno strýček s tetou dělali, aby dva synovci měli krásné prázdniny. To už mi žádná redakce neotiskne.

A co ty konvalinky, jejichž vůně mi tenkrát zhořkla v krku? Je to stejné. Vždycky, když rozkvetou, je to signál pro hořkou vzpomínku.

„Víra nám může určitě pomoci: býti PLNĚ člověkem.“

ROZHOVOR – IVO HARÁK

PaedDr. Ivo Harák,
Ph.D. je odborným
asistentem na katedře
českého jazyka a
literatury Pedagogické
fakulty Univerzity J.E.
Purkyně v Ústí nad
Labem, ale je to také
básník, autor celé řady
odborných recenzí,
porotce literárních
soutěží, jeho počiny by
se daly dlouze
vypisovat, především je
to člověk, který žije
literaturou. Před lety
jsem jej poprvé potkal

právě jako porotce na Literárním Varnsdorfu. Od té doby se občas
potkáváme na nejrůznějších literárních akcích. Třeba v Chotěboři na
Literární Vysočině. A odtud vyplyne moje první otázka:

- Měl jsem možná mylný dojem, že vy jste spjat s Vysočinou? Jak jste se dostal do Ústí nad Labem? Jak dlouho už tam pracujete a žijete?

V Ústí nad Labem pracuji od léta 1990, žil jsem tam v letech 1990 – 2000 a 2004 – 2007. V letech 2000 až 2004 jsem bydlel v Chotěboři na Vysočině; pocházím ovšem (ač rodák z Brna; ovšem jenom proto, že tam byla porodnice – mimochodem nejstarší u nás, zřízená ještě Marií Terezií) z Tišnova ležícího v podhůří Krabatiny; a každé září mne táhlo do hor... Za obzorem obzor, kopce splývající s mraky, dívčí klíny řek. Jenomže dneska žiju v Benátkách nad Jizerou; ale – nějakých 250 metrů od místa, na němž do Vzkříšení odpočívá Zdeněk Kalista. A podél kostelíku sv. Máří obrozenci Ráb a Písek: tož si opakuju: Čechy krásné, Čechy mé...

- Jak se Vám líbí Ústí nad Labem a okolí?

Ústí nad Labem je město s věru těžkou minulostí, již si s sebou vleče jako kámen bránící výstupu k výšinám. Nádherné památky (pozdní gotika mariánského chrámu, baroko dominikánského kláštera) hned vedle socrealistických či postmoderních monster. Grü3 Gott přehlušované čau vole. Město uzavřené mezi horami a otevírané řekou. Tedy s možná nezaslouženě krásným okolím (kéž je nesvedeme zničit!), dotýkaným PánemBohem i mýty: Stadice, Běhání, Chlumec, Varvažov. Střekov Wagnerův i Karla Maye. Vrkoč jedné příliš soukromé vzpomínky. Nádherná pozdně letní cesta s mými dětmi do dubického kostelíčka: Porta Bohemica. Porta coeli?

- Pracujete na vysoké škole stále v kontaktu s mladými lidmi. Jaká je podle vašeho názoru dnešní mládež? Mají mladí lidé zájem o literaturu? Nebo o co mají vlastně zájem?

Někdo zájem má, jiný nikoliv. Jsem věru dalek toho, posuzovat šmahem bez rozlišení. To byste se asi musel zeptat každého jednotlivě. Pokud vím, nepověřili mne “mladí”, abych se stal jejich tiskovým mluvčím. Talentu a šarmu Jiřího Ovčáčka postrádám.

- V rámci Centra křesťanské kultury se v edici Elipsa podílíte na vydávání knih začínajících autorů. Můžete nám některé autory představit? A podařilo se některým proniknout po širšího literárního povědomí?

Kateřina Kováčová obdržela za svůj debut Hnízda Cenu Jiřího Ortena, Stanislav Beran a Daniel Petr vydávají dnes v HOSTu, Milan Šedivý je celorepublikově uznávaný básník i břitký polemik. Snad jsem jim tedy kdysi dávno neublížil!

- Vyučujete tvůrčí psaní. Dá se “psaní” naučit?

Naučit lze leda jistým zákonitostem, řemeslným dovednostem. Nikoli disponibilitě, talentu. Tomu můžete pomoci kladením *vhodně položených překážek*. A kritizující pochvalou.

- Zasedáte často v nejrůznějších porotách literárních soutěží. Jak moc se mění kvalita soutěžních příspěvků třeba s dobou? Píše se, že dnešní mladí lidé píšou maximálně SMSky, ale nejrůznější blogy jsou přeplněné tvorbou. Tak jak to vlastně je?

Pokud mohu svědčit co porotce několika letošních soutěží: píše se celkově méně prací vyrovnanější kvality: s grafomany ztrácejí se nám také

“zázračná zjevení”. Úroveň je solidní, leč na můj vkus až příliš nivelizovaná. Velkou roli sehrává (při volbě tématu i způsobu zpracování) momentální literární móda a – v případě soutěží pro tvůrce mladé a začínající – i vedení pedagogů. Díky Bohu za ně, zaujaté! – jenom by s vedením neměli své svěřence také svazovat, špatně se jim potom kráčí.

- Jak se díváte na vyhlášení soutěže o nejlepší blog v rámci Magnesie Litery?

Soutěž vykročila na cestu (jářku, hezký oslí můstek k předchozí odpovědi, že) k novému médiu a jeho uživatelům. Ve snaze o svoji větší “popularitu” i širší propagaci samotné literatury. Obávám se bezbřehosti, ztráty kritérií.

- Angažujete se v Obci spisovatelů. V dnešní době rostou spisovatelské organizace jako houby po dešti. Jak vidíte situaci kolem Obce spisovatelů? A potřebují vůbec spisovatelé nějakou zastřešující organizaci?

Ani Obec ani Asociace Vás psát nenaučí. Obec vnímám jako profesní, stavovskou organizaci, za niž není alternativa. PEN-klub (jehož jsem také členem) je organizací přísně výběrovou (s mezinárodním přesahem svých aktivit), Asociace má být sdružením tvůrců domněle renomovaných. Budiž jí přáno. Mnozí z jejích členů psát vskutku umějí – nad míru kvalitně. Jenom by se mohli naučit lépe čísti: obviňují totiž Obec z nečinnosti; aniž se obtěžují zjistit, co všechno tato (viz její archiv) udělala a dělá – včetně aktivit kulturněpolitických (několikaletého jednání o navýšení státních příspěvků na kulturu, o vznik zákona o kultuře).

- Inspiruje vás práce na katedře ve vlastní tvorbě? A můžete nám v krátkosti představit vaše básnické sbírky?

Práce na katedře mne inspiruje stejně jako ostatní mé životní aktivity. Moji poezii nejlépe představí ona sama – tolle, lege.

- Z vašeho curriculum vitae vyplývá, že vlastně vaše profese je i vaším koníčkem? Byl jste v mládí náruživý čtenář? Kdo vás nejvíce ovlivnil?

I ve svém současném mládí zůstávám náruživým čtenářem, jenomže si (jsa literárním kritikem) také uvědomuji platnost Šaldova soudu, že soudit znamená ztrácet radost z četby. A kdo mne ovlivnil? Nejvíce asi Duch Svatý!

- Absolvoval jste doktorské studium na FF MU v Brně (katedra české literatury) úspěšně završené obhajobou práce Básník a jeho doba (Nad

životem a dílem Zdeňka Rotrekla). Čím vás právě Zdeněk Rotrekl oslovil?

Tím, že jsem mu nerozuměl. Totiž jeho poezii. A – člověku, s nímž “seděl” můj prastrýc (ten taky dostal od “komančů” trest smrti změněný cestou milosti na doživotí) jsem věru porozumět chtěl. I dal jsem se – s pomocí Osoby výše zmíněné – do práce. Byl z toho nakonec nejen doktorát; Vaší pozornosti vřele doporučuji monografii Básník a jeho čas (Nad životem a dílem Zdeňka Rotrekla), Printia, Praha 2012 – jde mimochodem o poslední knihu, již stihl vydat předčasně zesnulý Roman Polák (doufám jenom, že teď na mne tam nahoře s panem Rotreklem moc nenadávají).

- Víím, že jste věřící člověk, nakonec jste i členem redakční rady teologické revue Salve. Jak moc může víra člověku pomoci v dnešní době plné stresu, napětí a negativních zpráv?

V redakci Salve už nejsem, u víry – s Boží pomocí – snad vytrvám. Víra nám může určitě pomoci: býti PLNĚ člověkem. S pády i chybami. Člověkem bolesti i naděje. Časného trápení těla. S nesmrtelnou duší.

- Ale nechme literaturu literaturou, máte nějaké koníčky? Cestujete rád? Jak relaxujete? A neříkejte, že s knihou v ruce!

Koníčky? Dobré lidi, dobré víno... Přírodu (neustávám žasnou nad krásou stvoření!). Památky, historii. A cestování... Jenom kdyby na ně bylo! – tož většinou prstem po mapě. A pak po vlastech českých. I s tou knihou (místních pověstí, o místních mordech) v ruce.

- Rozhovor probíhá v čase před blížícími se prázdninami a dovolenými. Kam se chystáte? A jakou knihu byste nám doporučil přibalit na cesty? Nebo holdujete e-knihám?

Chystám se dozajistě k manželčiným (Pardubice, Spojil, Svítkov) i mým (Tišnov) příbuzným. A na týden do Volyně (také za kamarády básníky do Strakonice: za Ondrou Fibichem a Jirkou Staňkem). Na cesty si s opusem, ježž jest mi úkolem právě recenzovat, balím knihu jedinou. A mám ji s sebou i teď, v práci, v Ústí nad Labem: Bibli. Dnes jsem dočetl Matouše: Jsem s Vámi až do skonání věků!

Za rozhovor poděkoval Václav

A děkuji také já, z celého srdce! iha

Dana BERANOVÁ

DOVOLENÁ aneb JAK VYPADNOUT Z HNÍZDA

Poprvé v životě jsem letěl na dovolenou a poprvé sám – bez maminky. Ne že bych byl ve svých 33 letech tak lehkovážný, že opustím teplo máminy náruče. Bohužel si chtěl jejího objetí užívat i někdo jiný. Ani můj takřka dokonale předvedený astmatický záchvat, ani mé bravurní sklouznutí do kontokorentu během jediného týdne, ani mé opuštění odmala vštěpovaných a podle mě zbytečných pravidelností jako je čištění zubů, převlékání, mytí a česání nepřinutily maminku změnit názor, který opakovala do sluchátka telefonu za zavřenými dveřmi. (S tetou Máňou si nikdy nechtěla telefonovat za zavřenými dveřmi.)

„Nejvyšší čas, aby vyletěl z hnízda.“

Podle mi zakoupila zahraniční dovolenou a nechala se dlouho přemlouvat, aby mi pomohla alespoň zabalit.

Věděl jsem, co je příčinou ztráty jejího mateřského instinktu – vdovec s knírem a fabií, lákající ji na rozjařilé jízdy po českých hradech a zámcích. Jako by jich neviděla dost. Pokud jsem měl to štěstí a byl rok, kdy trávy kvetly méně agresivně, dovolil jsem jí vycestovat s tetou Máňou i dvakrát za sezonu.

A maminka, maminka, která kvůli mně opustila i majitele pivovaru, když jsem dostal astma, maminka, která se o mě starala po celou dobu mých dlouhých studií i krátkých pracovních poměrů, mě hodila přes palubu dětství rovnou do chřtánu nebezpečné dospělosti.

Nakonec jsem tedy vycestoval. Spíše z trucu, doufajíc, že to ještě vezme zpět. Nevzala. A nevzala mi ani jediné zavazadlo, když jsem pod jejich tíhou klopýtal sám rozlehlou letištní halou.

Místo pozdravu a přání hezké dovolené, či snad několika mateřských slz loučení na mě křikla, ať se jí vrátím jako chlap.

Začínal jsem mít podezření, že muž s knírem a fabií ji láká nejen na krásy hradů a zámků. Zbývalo mi doufat v jediné: brzkou menopauzu.

V letadle její úlohu celkem zdařile suplovaly dvě letušky. Přestože let trval jen dvě hodiny, občerstvily mě třikrát, což nedosáhlo maminčina standardu, ale šlo to.

Letištní hala hlavního města přímořského státu, který úmyslně nebudu jmenovat, protože mi za reklamu neslevil ani leva, mi připomínala nejstarší stanici metra v našem hlavním městě. Bohužel mé kufrы vyjíždějící z jejich útrob na pásu stáří i ošuntělosti zapadly do jejího designu. Nemohl jsem si je splést. Vrásky na jejich kůži byly hluboké a zámky dovíraly asi jako

dásně postižené paradontózou. Viděl jsem to já a viděli to i všichni ostatní cestující, stejně jako obsah kufrů, který se z letištní haly do odbavovacího prostoru vysypal. Celkem třikrát!

A tak několik klučků, nudících se vedle prsaté maminky, přepočítalo moje slipy a jejich počet sdělovalo všem okolostojícím, dokud na ně slečna s hyacintovým kloboukem nekřikla, ať už dají pokoj, že to nikoho nezajímá.

Vděčně jsem se na ni usmál, ale ona okřikla i mě. Asi také nechtěla jet na dovolenou.

Zvládl jsem si vybalit a ubytovat se jen s malou pomocí pana delegáta, dvou pokojských a recepčního. Maminka by na mě byla pyšná.

Po vydatné večeři v hotelové restauraci jsem si sedl k baru a čekal, až mě uloví vdavek chtěvá sňatkovou podvodnice, aby maminka litovala.

Neobjevila se žádná, za to mi začalo být zima na nohy, a tak jsem si šel zkontrolovat, zda mi maminka zabalila ponožky.

Druhý den jsem vyrazil po snídani k moři. Vracel jsem se dvakrát. Poprvé jsem zjistil, že jsem zapomněl sluneční brýle a podruhé opalovací krém. A v tu chvíli jsem si to uvědomil. Nemá mi kdo namazat záda. V duchu jsem matce ostře vynadal za její nezodpovědnost, že mě tak krvelačně vystavila škodlivým slunečním paprskům. Byl jsem nucen ležet celý den jen na zádech. Vedle mě ležela na lehátku slečna v hyacintovém klobouku, ovšem bez klobouku, zato v hyacintových plavkách.

Také ležela jen na zádech. Asi ani jí neměl kdo namazat záda. Od sousedního lehátka jsem zaslechl jiný názor, prý by jí prdly silikonky.

Při obědě jsem potřeboval nutně maminčinu radu, neboť jsem si nemohl vzpomenout, zda mě pálí žáha po pažitkovém dresingu nebo po česnekovém. Nedal jsem si tedy ani jeden a připsal to na listinu maminčiných prohřešků, který začínal jejím odchodem na podnikovou oslavu, když mi bylo deset a měl jsem zvýšenou teplotu.

Opoledne jsem si opět opaloval jen břicho, ale k moři jsem došel už na druhý pokus. Bohužel mi jiná příhoda zhyzdila den – ulítl mi můj nafukovací polštářek. Zalétl až do moře, ale slunce hrozně pálilo a já neměl namazaná záda, proto jsem se rozhodl ho obětovat.

Polštářek jsem ale neztratil. Slečna s hyacintovým kloboukem, plavkami a nehty mi ho z moře přinesla. A nejen to. Sedla si ke mně na lehátko a snažila se se mnou konverzovat. Bavili jsme se o zdejší kuchyni, obsluze, plážích a v tu chvíli mě napadlo něco, čeho jsem se sám lekl. Pozval jsem ji na večeři mimo areál hotelu.

Do divočiny jižního města pulzujícího nočním životem bohatých turistů. A ona přikývla.

Návštěva restaurace byla zážitkem, nikoliv gurmánským. Dlouho jsme luštili nepřehledný jídelní lístek, až jsem požádal o typické bulharské jídlo – tarator.

Hyacintová slečna – jmenovala se Blanka – si dala odvážně zcela neznámé jídlo, které neuměla ani vyslovit.

Po půl hodině konverzace jsem zjistil, že žije jen s tatínkem, že tatínek je vdovec, vždy si moc rozuměli, ale nedávno ho oblouznila nějaká obstarožní vdova s dospělým nemožným synem. Zcela jsem s ní soucítit. Společný osud spojuje. Vyprávěli jsme si navzájem jakým příkořím nás nás náhle odcizený rodič vystavuje, když přišla číšnice a položila přede mě talíř se zcela studeným, nevzhledným jídlem. Nevěřicně jsem hleděl na nevábně vypadající hromadu brambor a čehosi zalitou jogurtem.

Posunky jsem naznačil, že nemám příbor. Číšnice velmi pomalým tempem vyrazila ke kuchyni. Po dlouhé době vyplněné mým kručením v žaludku a Blančiným štěbetáním o tom, jak její tatík byl, je a snad zase bude skvělý muž, přinesla číšnice v ruce jen jednu jedinou vidličku.

Skočil jsem po ní jako hladový pes po kosti a zabořil ji doprostřed bulharského národního jídla, když se Blanka hlasitě a trochu zlostně nadechla. Zanechal jsem tedy své tělo napospas smrti hladem a čekal.

Maminka nikdy nechtěla, abych čekal, až bude jíst i ona.

Chtěl jsem slečně říct něco ostrého o špatném výběru jídla, na které se tak dlouho čeká, když se konečně číšnice znovu přiloudala.

Položila před slečnu Blanku úplně stejné jídlo, jaké leželo přede mnou. A klidně a velmi pomalu odešla pro příbor, tedy přesněji řečeno pro vidličku.

Slečna Blanka tomu nechtěla uvěřit, že musela čekat na jídlo, které je chutí, vzhledem i teplotou úplně stejné jako to moje, ovšem přinesené o půl hodiny dřív. Rozhodla se, že pronikne do tajů přímořské kuchyně a jedla střídavě z mého a ze svého talíře.

Já tomu také nechtěl věřit, ale slečně Blance jsem neujídal. Zato svou porci jsem byl nucen jíst velmi rychle, ba přímo hltat, aby na mě vůbec něco zbylo.

Další místní speciality jsme neriskovali a na zákusek se vrátili do hotelového komplexu oproštěného od všech národních zvyků, obyčejů i specialit.

Zbytek dovolené utekl poměrně příjemně. Když jsem podruhé vytopil celé spodní patro hotelu, přidělili mi na náklady hotelu pokojskou navíc. Se slečnou Blankou jsme si na pláži navzájem mazali záda a střádali plány.

Zjistil jsem totiž, že její tatínek má knír a fábii, a tak už jsem se tolik neděsil své budoucnosti. Na návrat našich rodičů k jejich rodičovským povinnostem jsme byli dva.

HOST ČAJe:

Karel RAIS

Můj živočichopis

začíná dnem 14. 12. 1943 v nejkrásnějších městě na světě, Dvoře Králové nad Labem. Ten pro mne památný den musela maminka přerušit pečení vánočního cukroví a pěšky se vydala z Protektorátu do Sudet, kde se nacházela Dvorská nemocnice. Občas se musela posadit na patník, aby si trochu oddechla. Stihla to tak akorát.

V té době jsem se ryze teoreticky mohl potkat s Adolfem Hitlerem. Naštěstí k tomu nedošlo. Pochybuji, že by mne Áda pohoupal v kočárku nebo mi zapěl ukolébavku. Kdyby válka nedopadla tak jak dopadla, skončil bych jako příslušník méněcenné slovanské rasy v plynu nebo v nejlepším případě někde na Sibiři. Děkuji, vám padlým u Stalingradu a na plážích Normandie, že mohu v klidu psát zážitky ze svých roztodivných cest.

Díky svým třem sourozencům jsem se naučil číst a psát v pěti letech. Moji první básničku, kterou jsem napsal jako sedmiletý chlapec, přednesl tatínek s úspěchem na schůzi rozpadlého a znovu založeného zemědělského družstva. Vzpomínám jen, že končila burčujícími slovy: „JZD se vzbouřilo, předsedovi nabilo. A teď vzhůru do JZD, teď už se to povede.“

Nedlouho poté jsem za svoji literární činnost obdržel první odměnu, knihu Syn pluku od Valentina Katajeva, a to za příspěvek do časopisu Pionýr. Pojednával o peripetiích mé zimní výpravy na lyžích s patovým vázáním do nedaleké vesničky Zboží.

Období malin nezralých jsem strávil na Mělníku studiem na Zahradnické akademii a později provozní ekonomiky na pražské VŠZ. Obě jmenované instituce si mimo jiné zakládaly na důkladné výuce praxe přímo v terénu, a to byla věru dobrá škola života. Velmi se mi to později hodilo v povolání zemědělského ekonoma.

Volných chviliek jsem tehdy využíval k toulkám po krásném kraji Polabí a objevování kouzelných zákoutí staré Prahy.

Touha po objevných cestách spojená s jejich zdokumentováním mne neopustily dodnes. Pro své děti, známé a přátele nebo jen tak do šuplíku, jsem napsal řadu cestopisů, často doplňovaných fotografiemi, kvalitou poplatnými době vzniku.

V současné době, po dobu tří let, vydáváme se svojí přítelkyní Pavlou, která zajišťuje výstupní kontrolu a grafickou úpravu, pro své známé a kamarády Občasníky zapadlých vlastenců. Prozatím jich vyšlo více než sto třicet. Jsou to vesměs krátké fejetony na různá témata, která průběžně přináší život v jedné z Podkrkonošských vesniček, ale často i reportáže z cest za poznáním, které podnikáme sami nebo s partou podobně naladěných přátel. Většina z nich je doplněna fotodokumentací.

Své cestopisy mohu v zásadě rozdělit na období, kdy jsem s dětmi jezdil autostopem do Skandinávie a dále pak s naší cyklopartou po zemích Evropy a kolem naší republiky. Zvláštní kapitolou jsou zážitky z cest, publikované v našich občasnicích.

Cesty autostopem po Skandinávii

Pár slov úvodem

Nedlouho po sametové revoluci jsem spolu se svými dětmi několikrát uskutečnil cesty autostopem do zemí Severní Evropy. Důvodů bylo hned několik. V prvé řadě jsem chtěl spolu s nimi na vlastní oči poznat krásy severské přírody, tak jak o nich psal nezapomenutelným způsobem Karel Čapek. Nevšední formou cestování jsem také chtěl posílit jejich důvěru ve vlastní schopnosti. Správně jsem předpokládal, že ji budou v budoucnosti

náramně potřebovat.

Naše první, dá se říci zkušební jízda, kterou jsem uskutečnil s tehdy dvanáctiletým Dušanem v roce 1990 byla kombinací cesty vlakem do Malmö a dále autostopem k největšímu švédskému jezeru Vänern.

Osmělení úspěchem jsme o rok později cestovali autobusem do Stockholmu a poté stopem do Švédské Dalarny, krásného kraje, k němuž mají Švédové podobný citový vztah jako my k Českému ráji. Od jezera Siljan, které je ozdobou Dalarny, jsme jeli autostopem až domů do Jičína, srdce našeho Českého ráje.

Třetí cestu jsme podnikli v roce 1993 spolu s tehdy rovněž dvanáctiletou dcerkou Luckou. Za východisko naší anabáze jsme zvolili německé Drážďany. Odtud jsme vyrazili s důvěrou v řidičské umění desítek nám neznámých šoférů do norského Osla a zpáteční cestu pak uskutečnili jinou trasou, ale stejným způsobem.

Zážitků z těchto náročných cest bylo nepočítaně. Nejprve jsem je vtělil do klasických cestovních deníků, které jsem později přepracoval do podoby zhruba dvacetistránkových textů, které nazývám minicestopisy.

Švédsko 1991

Jak je důležité znát cizí jazyky

V závěrečné fázi naší cesty z Kodaně do dánského Gedseru nám zastavila německá rodinka jedoucí v Trabantu. Spolu se svými zavazadly o celkové váze třiceti kilogramů jsme auto naplnili k prasknutí.

Gedser je malé přístavní městečko a přesto se nám tam podařilo zabloudit. Vlastně stačilo málo a náš výlet se mohl změnit v menší drama.

Nejprve jsem v příslušné kanceláři, kde jsem se domlouval lámanou němčinou, zakoupil lodní lístky do Warnemünde. Paní pokladní nám potvrdila, že parník odplouvá až po devatenácté hodině. Zeptal jsem se, kudy se k němu máme vydat. Příliš jsem jí nerozuměl, ale když ukázala směrem na nedaleko stojící vlak, pochopil jsem, že stejně jako loni v Sassnitz, případně Trelleborgu, zajedeme do nitra lodi, aby pak vagony dále pokračovaly po pevnině až do německého Rostocku. V poklidu jsme nastoupili, uložili zavazadla, a protože do odjezdu zbývalo ještě hodně času, odskočil jsem si na nádražní toaletu.

Sotva jsem z ní vyšel, zjistil jsem, že náš vagon je v pohybu. Dušan zoufale držel zavírací se dveře. V poslední vteřině se mi podařilo naskočit do rozjetého vlaku. Hluboce jsme si oddechli.

Dušanovi se sice směr naší jízdy příliš nezamlouval, ale já mu vysvětlil, že nejprve musíme najet na nějakou výhybku a poté pojedeme přímo k přístavu.

V mém přesvědčení mne utvrdil pan průvodčí, který orazítkoval naše lodní lístky, koupené v Gedseru.

Leč utekla čtvrt hodina a po výhybce ani památky, což začalo být podezřelé i mně. Odebral jsem se tudíž za panem konduktérem, který se v jednom z kupé živě bavil s mladší kolegyní.

Opět jsem mu ukázal naše lístky, opravňující nás k cestě do Warnemünde. Bohužel moje školní němčina měla do perfektnosti hodně daleko a pan průvodčí, pokud jde o znalost tohoto jazyka na tom byl evidentně ještě hůře než já. Několikrát opakoval slovo Nykøbing. Pochopil jsem to tak, že v onom městě přibereme další lidi, toužící po cestě do Německa a pak pojedeme zpět na naši, jak se zdá, osudovou loď.

V Nykøbingu sice přistoupilo mnoho cestujících, ale vlak kupodivu svůj směr nezměnil.

Netrvalo dlouho a přišel pan průvodčí zkontrolovat lístky nových pasažérů. Podal jsem mu s něhou výčítku ve svých očích již potřetí naše lodní lístky, on se na ně pozorně podíval a pravil, že jedeme do Kodaně.

V jeho prospěch mluví to, že nás na nejbližší stanici osobně dopravil k vlaku, jedoucímu zpět do Gedseru. Lístky nám v něm odpustili a také na lodi král Frederik IX. se spokojili s těmi orazítkovanými...

... Kolem půlnoci jsme dorazili jiným, již správným vlakem z Warnemünde do Rostocku. Hledal jsem místo, kde si v rychlosti a hlavně nenápadně postavíme stan, ale všude kolem hlavního nádraží svítily reflektory a bylo světlo jako v pravé poledne. Ustlal jsem proto Dušanovi na nádražní lavičce a hlídal jeho spánek.

Mnoho klidu jsme si však neužili. Po chvíli kolem nás proběhla skupinka skinheadů a vzápětí dva policisté. Zanedlouho se situace opakovala, a to tak často, že nakonec nebylo jasné, kdo vlastně koho pronásleduje.

Naštěstí se kolem třetí hodiny ranní na nádraží dostavily ženy v pracovním a se zpěvem začaly čistit vagony. V pět jsem probudil Dušana a místní dopravou jsme jeli stopovat na nejbližší výpadevku směr Berlín...

Norsko 1993

Černý anděl spásy

V dánském Rødbyhavnu foukal svěží větřík. Kolem celnice jsme s Lucinkou prošli bez povšimnutí a začali stopovat u vjezdu na dálnici. Nekonečný proud automobilů, vyjíždějících z Královny Margarety nás však míjel bez povšimnutí. Přemístili jsme se proto k nedaleké benzinové pumpě a poprosili jednoho švédského řidiče o svezení směrem na København.

Vzal nás sice ochotně, ale dopravil jen pár kilometrů k nejbližší dálniční křižovatce. Pomalu se šerilo. Stopoval jsem dále, ale pro každý případ vyslal Lucinku na průzkum nedalekého pozemku. Podle zákona schválnosti jsme si zapomněli doplnit zásoby vody.

Ale znáte to. Když je nouze nejvyšší, stane se zpravidla něco mimořádného, co danou situaci elegantně vyřeší.

V našem případě to byl příjezd malého bílého autobusu, vůbec prvního vozidla tohoto typu, které nám zastavilo za dobu našeho stopování.

Řídil jej statný černochoch, který na nás vycenil svůj perfektní chrup a pravil, že nás rád vezme až do Kodaně.

Černý anděl nebyl sám. Vezl již dva stopaře. Jednu Němku a k našemu příjemnému překvapení i krajana, Karla ze Strakonic.

Dívka se nám svěřila, že je po mamince napůl Finka a že se má v Københavnu setkat se svým přítelem. Ve svých fialových vlasech, s kroužkem v nosu a dlouhými nehty nám tenkrát připadala značně exoticky. Nicméně byla velice přátelská a cestou si stále něco poznamenávala do deníku.

S Karlem jsme si ovšem popovídali lépe. Ukázalo se, že je rovněž obdivovatelem Velkého stopaře Jirky Svobody a po jeho vzoru jezdí po světě bez stanu s batohem podstatně lehčím než má Lucinka. Přestože měl sraz se svým kamarádem někde poblíž Odense, nakonec jel s námi až do Kodaně.

Cesta v takové společnosti příjemně ubíhala. Černý anděl se zastavil na občerstvení v jednom z motorestů. My jsme navštívili toaletu, každý tu svoji. Tady musím poznamenat, že jsme Lucku doma ostříhali z bezpečnostních důvodů na kluka, a jako chlapec skutečně vypadala.

Tak se stalo, že na dámské toaletě ji jakési Němky vehementně vykazovaly na chlapecké záchodky. Ale nenechala se vyhodit.

Později ony dámy projevily zájem o náš autobus jako celek. Zřejmě jim nešla do hlavy kombinace černouška za volantem, dívky s fialovými vlasy a chlapce z dámské toalety. Srazily hlavy dohromady a povídaly si jako tetky na naší návsi. Zamávali jsme jim a pokračovali v cestě.

Lucince se dnešní stop natolik zalíbil, že se jí v Kodani ani nechtělo vystupovat. Právila, že takové autobusy by měly navečer pravidelně jezdit po silnicích a nabírat stopaře, kteří ztratili veškerou naději.

Cesty na kolech a kanoi, doma i za hranicemi

Několik slov úvodem.

Moji milí cyklopřátelé,

nechtělo se mi psát klasické deníky ve stylu: “ Dnes jsme vyjeli v sedm hodin, dvacet šest minut. Ke svačině jsme si dali chléb s paštikou. Ve Vídni jsme jeli ulicí Weisskirchenerstrasse směrem na Himmelpfortgasse,” a tak podobně.

Kdo by se na svých cestách chtěl řídit následujícím povídáním, tak určitě zabloudí. Slouží totiž jen jako lehké připomenutí sledu událostí, abychom si po letech vzpomněli, kde a s kým jsme byli a hlavně co zajímavého jsme zažili.

Navíc, aby moje vyprávění nebylo příliš fádní, jsem se snažil naše cesty vidět očima svého věrného kamaráda, kola jménem Wilson. Mezi námi, nebylo to vůbec jednoduché. Psát, a představovat si při tom, že jsem jízdní kolo, to mi připomíná známý vtip, že všichni ostatní jsou blázni, jen já jsem autobus.

Přemýšlel jsem nejprve, jak se mám zachovat, abych neměl problémy se spisovnou češtinou, například v případě shody přísudku s podmětem. Ale pak jsem si řekl, že bicykly mají také duši, dokonce zpravidla dvě, tudíž jsou v podstatě rodu životného.

Putování po Dunajské stezce (květen 2003).

Nejprve se představím. Jmenuji se Wilson a jsem svého rodu první. Můj páníček Karel mě pojmenoval podle jednoho z hrdinů filmu Trosečník, kde jak víte, dělala Tomu Hanksovi společnost mičuda téhož jména.

Nejsem jen tak obyčejné kolo, jak by se na první pohled mohlo zdát. Tak především, nemám jen jednu duši, jako ti nafoukaní lidští tvorové, kteří nás, velocipеды, považují za pouhé nemyslicí stroje, ale hned tři: Přední, zadní a náhradní. Tu poslední vozím tehdy, když se můj páníček vydá na nějakou cestu za hranice všedních dnů.

A navíc, a tím se odlišuji od většiny svých druhů, v sobě skrývám srdce zarputilého bojovníka. Pozná se to ve chvíli, kdy můj pán se mnou stoupá do dlouhého, příkrého kopce a vypadá to, že každou chvíli vyplivne tu svoji jedinou, ubohou dušičku a zhroutí se, bohužel i se mnou, na silnici s nepříjemně tvrdým povrchem.

Tu potupu bych ovšem nepřežil. V onen kritický okamžik se ve mně probudí bojovný duch mých dávných předků kostitřasů z dob pravěku cyklistiky. Vyrazím tvrdě vpřed a páníček jen předstírá, že šlape do pedálů.

Na vrcholu kopce se ovšem tváří, že je mistr světa a prohlašuje, že kdyby bylo po jeho, jelo by se na kolech do Himalájí a ne na nějakou Dunajskou stezku, která je vhodná jen pro rakouské Gertrudy a staříky postižené podágrou.

Nakonec byl ovšem rád, když ho parta Pepíka Usměvavého vzala s sebou. To víte, páníček už není nejmladší a na moji pomoc se také nemůže vždycky spolehnout. Stačí, když mne ráno zapomene pozdravit nebo mi dokonce ubližuje ohavným přehazováním rychlostí a už vymýšlím nějakou lumpárničku. Stačí, když si cestou vypustím některou ze svých duší a hned je z toho nervózní.

Ale znáte to, co se škádlivá, rádo se mívá. Netrvá dlouho a zase se usmíříme. On mne pošimrá za říditky, pohladí po sedle, pak se stavíme u Šuků na jedno točené a jede se dál.

Mimochodem to, že hlavní šéf naší cykloparty, Pepík Usměvavý, letos zvolil jako cíl cestu podél Dunaje je vlastně náhoda. Jednu chvíli dokonce uvažoval o tom, že s Ajkou vůbec nikam nepojedou.

Nějací neznámí, nejspíš velice chudí lidé si totiž vypůjčili z jejich sklepního boxu oba velocipеды, s nimiž jsem uzavřel přátelství loni na Sardinii. Trpěli zřejmě Alzheimerovou chorobou, protože je tam zapomněli vrátit. Nebyli to zřejmě žádní pitomci, vybrali si ta nejdražší kola z celého paneláku.

Pepíka s Ajkou kupodivu netěšilo, že touto cestou vlastně přispěli na dobročinné účely a prohlásili, že budou šetřit, aby neohrozili věno a tím i světlou budoucnost svých pohledných dcer. Nakonec se ale dohodli, že holky i tak půjdou na odbyt a koupili si nová kola značky Author. Aby ukonejšili své svědomí, rozhodli se pro blízké a tudíž finančně méně náročné Rakousko.

Moravská odysea (červenec 2004).

Páníčkové si ustlali v chatě na podlaze a já s kamarády bicykly skončil dole v garáži. Bílá Opava nás záhy ukoľébala svým jednotvárným šuměním do zaslouženého, tvrdého spánku.

Spalo se mi tentokrát dobře a zdál se mi dokonce překrásný sen. Ocítl jsem se v zemi zvané Království kol. Projížděl jsem se po nekonečně dlouhých cyklostezkách z toho nejvyššího asfaltu, jaký si umíte představit, které vedly jen a jen s kopečka.

Netrvalo dlouho a dorazil jsem do hlavního města jménem Krákolet. “Jak se jmenuješ a odkud přicházíš, cizince?” zeptala se mě policejní kola u hlavní brány, natřená na zeleno. “Mé jméno je Wilson a pocházím z Českého ráje od Rumcajse,” pravil jsem popravdě.

I namoutě, tam to znám,” pravil velitel zelených kol. “Byl jsem tam kdysi na týdnů pohádek a moc se mi tam líbilo.”

Přátelsky mne drncnul do sedla a předal mi glejt s královskou pečeti. Bylo v něm napsáno, že mi každé kolo v tomhle městě má vyhovět ve všem, co mi na světlometu uvidí.

Ubytoval jsem se v hospodě “U prasklého řetězu” nedaleko královského paláce. Když jsem ukázal glejt od velitele, hned mě uložili v té nejlepší garáži a v šenku mne napájeli tím nejvyšším převodovým olejem.

Hned druhý den jsem byl přijat samotným králem Zlatokolem. Byl zhotoven ze zlatých trubek a i jeho blatníky byly z ryzího zlata. Na řídítkách měl nasazenu korunu s pravými diamanty.

Zlatokol mne přijal velice vlídně. Nejprve mi představil své tři děti: prince Ráfka, starší princeznu Pneumatiku a nejmladší Dušinku, která se mi zalíbila na první pohled,

Hned dal také vozit na stůl. Pikolici nám nabízeli kolu a výborné koláče. O zábavu se staral čaroděj Koloděj a dvorní šašek Zvoneček. Nakonec nám několik krásných dámských kol s velice úspornými blatníky zatančilo neobyčejně svůdné tance.

Při servírování kávy značky Pikolo mne král Zlatokol vzal stranou řka: “Milý Wilsone, slyšel jsem o tobě jen to nejlepší. Proto mám k tobě velikou prosbu. Našemu království hrozí veliké nebezpečí v podobě obra Kolohnáta.”

“Škodí nám již dlouhá léta,” pokračoval. “Nejprve mým poddaným jenom vypouštěl duše. Ale pak se začal bavit tím, že na našich cyklostezkách trousil připínáčky a přehazoval ukazatele směru, čímž vnesl zmatek do našich řad. Jeho drzost však zašla již tak daleko, že si některé cesty

přivlastnil, označil je značkou Zákaz vjezdu kol všeho druhu a nápisem Kolohnátovi průjezd povolen. S tím jsem se ovšem nemohl smířit a proto jsem mu vyhlásil válku.”

“Ale co s tím mohu udělat já?” zeptal jsem se nesměle.

“Neočekávám arci od tebe, že použiješ sílu,” pravil Zlatokol. “Proti obrovi neuspěla ani naše vojenská kola s raketovým pohonem a palubními počítači. Je zde potřeba vymyslet nějakou lest. Chce to jen dobrý nápad a v tom spoléhám právě na tebe. Nechci to ovšem zadarmo. Všiml jsem si, jak se ti Dušinka líbí. Když nás zbavíš Kolohnáta, máš moje slovo, že do tří dnů bude svatba, jakou naše království ještě nezažilo.”

Co jsem mohl dělat, odmítnout jsem nemohl, zvláště, když se na mne princezna Dušinka tak mile usmála. Přemýšlel jsem, jak na obra vyžrát. Nic mne však nenapadlo, a tak jsem se šel vyspat, abych měl ráno čistá řídítka.

Druhý den jsem se vypravil za Kolohnátem. Nešlo jej přehlédnout. Tak veliké kolo jsem v životě neviděl. Vědom si toho, že drzé čelo je lepší než poplušní dvůr, zvolal jsem na něho silným hlasem: “Klid se odtud Kolohnáte, nebo s tebou bude zle.”

Podíval se na mne z té výšky a náramně se rozchechtal. “Co to sem poslali za dětské vozítko? Jak ty bys mne mohl postrašit, ha, ha ha,” zakuckal se smíchem obr.

“Možná, že ze mne nemáš strach,” pravil jsem naoko smířlivě, “ale upozorňuji tě, že sem přivedu svého páníčka Karla, který ti začne zpívat moravské lidové písničky.”

V tu chvíli se Kolohnát zarazil a velice zbledl. “Vyhrál jsi,” pravil smutně. “To je to jediné, co bych nepřežil.” Vzal kola na ramena a již se v království neukázal.

Když jsem se vrátil do Krákolce, přivítal mne Zlatokol s otevřenou náručí. Požádal jsem princeznu Dušinku o přední kolo, ona svolila, jemně se zapýřila a pravila, že chce mít se mnou spoustu malých ventilků.

Sehnul jsem řídítka, abych ji políbil, když tu se mnou kdosi tvrdě zatřásl. Byl to můj páníček, který mne probudil do surové reality a pravil, že v předstihu vyrážíme na Karlovu Studánku. Vyjeli jsme za zpěvu moravských lidových písní a mně trvalo nejméně hodinu, než jsem se z toho šoku vzpamatoval.

Český les (červen 2008)

Už jste někdy viděli, jak se potí jízdní kolo? Že ne? Tak to jste s námi letos

nejeli po pravitkových cestách Západních Čech.

Ale pěkně po pořádku. Dalším střípkem do mozaiky naší okružní cesty kolem České republiky byl úsek z Chebu do Českých Budějovic. Jirka, jako správný velitel, vypracoval podrobnou trasu cesty doplněnou souborem map. Již tehdy naše pánicky zaujaly poněkud neobvyklé stezky, vyskytující se podél našich západních hranic, rovné jako když vystřelíš.

Podivné na této skutečnosti bylo, že ony cesty nebraly zřetel na nějaké vrstevnice, kterými se to na mapě jen hemžilo, prostě si to namířily přímo z bodu A k bodu B, a to i v délce několika kilometrů, aby se zlomily v nějakém úhlu a dále pokračovaly opět jako přímky. Kdyby Jirkovy mapy spatřil Erich von Däniken, určitě by ony cesty zařadil jako produkt mimozemšťanů hned vedle záhadných obrazců v poušti Nasca.

Pánickové hořeli nedočkavostí, jaká že to bude po nich jízda. Vzpomněli si při tom na příhraniční cesty podél řeky Moravy při návratu z Dunajské stezky, které se vinuly lužními lesy ve stínu vrb, olší a topolů. Tehdy přísahali, že se tam ještě jednou vrátí, aby si je patřičně vychutnali.

Mám za to, že tentokrát, po absolvování pravitkových cest na úseku hora Dyleň do vesničky Branka, nikdo po zopakování cesty nezatoužil...

... Při stoupání na horu Dyleň do nadmořské výšky 940 metrů se potíme i my, velocipédy. To ovšem láká houfy much a ovádů ze širokého okolí, které přilétají na tučné hody. Naši pánové a paničky se ovívají haluzemi a stříkají na sebe repelenty, ale je jim to platné jako mrtvému zimník.

Zatím, co na vrcholku hory všichni odpočívají po vysilujícím výkonu, neúnavný Standa se vydává na obchůzku a objevuje vrcholovou knížku. Jsou zde zajímavé zápisy, například ten z 27. 5. : “To, co jsme tu dělali my, zde dělal málokdo, heč.” Pod tím je jinou rukou napsáno: “Já chci taky.”

Další naše pouť by se dala nazvat “Po stopách českých pohraničníků”. Kdysi tu pro ně vytvořili typické pravitkové cesty nevalné kvality, které šplhají strmě vzhůru a hned na to klesají prudce do údolí. Místy nás pánickové vlekou nahoru systémem krok sun krok a hlasitě při tom funí. Snažíme se jim pomáhat, jak to jenom jde.

Standa si zde poznamenává do diktafonu: “Dívali jsme se s Jitkou na obzor a říkali, že tam nejspíše vstoupíme do nebe. Bohužel se za obzorem otevírají obzory další. Je tady takové stoupání, že se nedaří klást zadní nohu dál než těsně před špičku nohy přední. Uf.”

Po mnoha nekonečných kilometrech se konečně přibližujeme k cíli dnešní etapy, k vesničce Branka nedaleko Halže.

Putování po řece Ohři (červen 2003)

Karlovy Vary jsou městem, které nám mohou leckde závidět. Jeho prohlídka nás zavedla k impozantnímu grand hotelu Pupp. Po prohlídce zajímavého jídelního lístku, vystaveného v zasklené skřínce nedaleko vchodu a po kontrole obsahu našich peněženek jsme vstoupili do restaurace nejznámějšího hotelu Karlových Varů.

Hned se nás ujal hlavní číšník a usadil nás do vínově červených sametových křesel s výhledem na místní promenádu. Privil, že je mu potěšením přivítat po dlouhé době někoho v krátkých kalhotách a pochválil nám naše opálené nohy. Upozornil nás, že u tohoto stolu s výhledem na promenádu sedává s oblibou Jiří Bartoška s brýlemi na čele spolu s významnými hosty mezinárodního filmového festivalu, jehož 38. ročník co nevidět zahájí ve společnosti ministra kultury Dostála alias Šály.

Přidělil nám jednoho číšníka za účelem objednání jídla, dalšího pro objednání nápojů a pikolika pro případ, že bychom potřebovali další služby, například vyčistit sandály nebo tak něco.

Jako předkrm jsme si objednali kaviár, každý jinou barvu. Na hlavním jídlu jsme se také nemohli shodnout, a tak pro mne připravil šéfkuchař maso z perličky s ananasovou náplní, zatím co Lucka si objednala paví krky nadívané jedlými kaštany. Jedině moučník jsme měli společný, klasický jablkový závin s mandlemi a rozinkami, česky řečeno štrúdl.

Nápojový číšník nám pak decentně doporučil francouzské Beaujolais ročník 1927, ale jako správní vlastenci, a proč to neřici, z cenových důvodů, jsme dali přednost Sauvignonu ročník 1996 z oblasti Valticko-Mutěnické.

Při alžírské kávě jsme s Luckou podebatovali o perspektivě růstu cen našich cenných papírů a domluvili se na dalším postupu při sjíždění Ohře na trase z Karlových Varů do Klášterce.

Doufám ovšem, že jste jako soudní lidé hned poznali, že naše touha po návštěvě hotelu Pupp skončila hned po prohlídce cen na vystaveném jídelním lístku. Stav financí v našich peněženkách jsme již kontrolovat nemuseli. To menu ovšem není vymyšlené, zhruba v této podobě bylo připraveno pro Václava Havla při nedávné návštěvě Karlových Varů.

Kaviár jako předkrm tu cenově obnáší “pouhých” tři tisíce devět set devadesát korun. Nejlacnější je káva Turek v restaurační cukrárně za šedesát korun. Na tu bychom ještě měli, ale shodli jsme se, že raději půjdeme na pivo do Poštovního dvora a kafe si uvaříme někde na břehu řeky Ohře.

Nový Zéland (prosinec 2004) aneb cesta k protijezdcům

Milí přátelé, pro vaši inspiraci jsem stvořil deník, který je poněkud netypický. Je totiž napsán o cestě, která se teprve uskuteční. Jsou to vlastně jakési vzpomínky na budoucnost. Můj nápad ovšem není nikterak originální. Bude tomu již devadesát let, co jednoroční dobrovolník Marek v roli Bataliongeschichtsschreibera začal psát dějiny Švejkova batalionu do zásoby.

A tak mne napadlo, že by nebylo od věci napsat do zásoby slavné dějiny naší cykloparty. Jsem přesvědčen, že si po přečtení následujících stránek řeknete:”Ale vždyť se to mohlo docela klidně stát.” A v tom právě vidím zdroj naší inspirace. Proč by se nám to či ono nemohlo přihodit, když ne zrovna na Novém Zélandu, tak třeba na cestě z Kopidlna do Libáně. V životě se přihodí tolik zajímavých událostí, že na to normální lidská fantazie ani nestačí...

...Krátkce před setměním dorazila naše expedice do městečka Rotoruy. Již zdálky nás vítal všudypřítomný zápach sirovodíku. Účastníci výpravy našli místo pro přespaní ve vesničce Whakarewarewa. Vzhledem k tomu, že ovzduší bylo přesyceno horkými parami, neklesá tu teplota v noci pod dvacet stupňů, a tak si za účelem odpočinku naši páníčkové jenom rozložili karimatky.

Právě, když si připravovali v ešusech nad jedním z termálních pramenů večeri, zjevil se před nimi polonahý muž, potetovaný po celém těle. K všeobecnému překvapení pravil plynou angličtinou, že se jmenuje Heuheu, je zdejším náčelníkem Maorů a vybírá poplatek za ubytování ve výši deseti novozélandských dolarů na osobu plus dva dolary navrch jako lázeňský příplatek. Pohotově, bez kalkulačky spočítal, že to dělá sto osmdesát dolarů celkem.

Karel nezapřel své úřednické povolání a požádal jej, aby se prokázal občanským průkazem. Náčelník se jen pohrdavě usklíbl a zahvízdl na prsty. Vzápětí byla naše výprava obklopena divoce vyhlížejícími válečníky, vyzbrojenými oštěpy a bumerangy.

Nezbylo než se podřídít. Náš vedoucí, Pepík Usměvavý, chtěl pár dolarů usmlouvat a snažil se Heuhemu vysvětlit, že pocházíme z chudé země v srdci Evropy. Náčelník pokýval soucivně hlavou, ale pak prohlásil, že ani on není žádný boháč. Právě se mu porouchal jeho nový mercedes a má dceru na dvádání, což obojí představuje značné výdaje.

Jeho sdělení vnuklo Standovi zajímavou myšlenku. Prohlásil, že je profesí opravář automobilů a náčelníkovi se na jeho miláčka podívá. Maorovi se

rozzářil pomalovaný obličej, Zapomněl na vymáhání pochybného obolusu a odvedl jej do svého bungalovu.

Standovi stačil jediný pohled na odpojený kabel rozdělovače a hned pochopil, v čem je problém. Aby si zasloužil sto osmdesát dolarů, pustil se s vervou, připomínající Jaromíra Hanzlíka ve filmu Slavnosti sněženek do rozebírání motoru mercedesu. Naštěstí má fotogenickou paměť a po hodině se mu podařilo uvést vše do původního stavu.

Nastartoval motor a na tváři náčelníka se rozzářil šťastný úsměv. Již se nezmiňoval o placení noclehu, ale přivedl ukázat Standovi svoji vdavekchtivou dceru.

Když ji Standa spatřil, poklesla mu kolena. Snědá dívka, oblečená do minisukénky, nedbale svázané z místního křoví, vážila ke dvěma metrákům. Měla rozplácly nos a stejně jako u tatínka se na jejím těle nenašlo jediné místočko bez kerky. Na Standu se zešíroka usmívala a chovala se k němu z pozice majitele. Lehce ho poplácala po rameni. Když vstal ze země, hledal rychle, kde mají Maorové dveře.

Jeho potenciální tchán jej však srdečně objal a vedl k prostřenému stolu. Posadil ho na čestné místo vedle své boubelaté dcerky a pronesl plamenný projev, v němž vyzvedl její křehké půvaby a Standovu šikovnost.

Svérazné menu se zapíjelo domácí pálenkou, vyrobenou z plodů blahovičnicku. Standa usilovně přemýšlel, jak by unikl z maorské pasti.

Konečně ho napadla spásná myšlenka. Pochválil náčelníkovi jeho krásně zdobený bumerang a požádal jej, aby mu ukázal, jak se s ním zachází. Polichocený Maor se nenechal dlouho pobízet, a tak spolu vyšli před jeho obydlí.

Domorodec se chtěl před budoucím zetěm vytáhnout a prudce se rozmáchl. Vzduchem se ozval svištivý zvuk. V okamžiku, kdy Heuheu natáhl ruku, aby zbraň odchytil, zvolal Standa silným hlasem jediné slovo: "Pozor".

Jak předpokládal, uvedlo české slůvko náčelníka v takový zmatek, že se stal pro bumerang snadným cílem. "Já jsem tě varoval," pravil Standa omráčenému domorodci a vzal nohy na ramena.

V našem táboře již všichni odpočívali, dívali se na jižní kříž, který byl právě v úplňku, a ucucávali z lahve becherovku.

"Honem pryč" volal Standa již zdaleka. Když kamarádi spatřili jeho strachem rozšířené zorničky, na nic se neptali, naházeli bagáž na bicykly a vyrazili jižním směrem k vysokým horám na temném obzoru.

Šlapali jako o život nejméně deset kilometrů, než odbočili do pralesní

houštiny. Stihli to právě včas. Po chvíli se kolem nich přehnal mercedes plný rozlícených Maorů, řízený náčelníkovou dcerou, která se jen tak snadno nechtěla vzdát své kořisti.

Standa musel vypít trojnásobnou dávku Ludřkovy slivovice a ještě dlouho se klepal po celém těle.

Milosrdná noc všechny uspala, a tak nikdo nepostřehl stíny, míhající se ležením výpravy, doprovázené několikanásobným táhlým zasyčením...

Karel RAIS: Několik veršů ze sbírky Studánky

Noční vítr

V noční vítr přetavil se vánek
smazal i stopy u studánek.
Ten vítr vůbec netuší
že zůstaly mi stopy na duši.

Až jednou vítr odnese můj prach
já nemám z téhle chvíle strach.
Dík stopám moje duše najde Tě
třebas na jiné krásné planetě.

Dlaně na skle

Byli jsme láskou zmámeni
když dali jsme si znamení.
Já jsem se něhou ještě chvěl
když od Tebe jsem odcházel.

Na okno auta ruku položil
abych ty chvíle prodloužil.
A Ty jsi v dálce, moje milá
své daně na sklo položila.

Beaufortova stupnice

Vička Tvá opouští spánek
z bezvětrí se stává vánek.
Tvé tělo k mému přichází
jak čerstvý vítr do mlází.

Když láska nezná hranice
máš sílu prudké vichřice.
Tvůj orkánsmus chci nejvíce
z Beaufortovy stupnice.

Naše chaloupka

Je malá, štít má popraskaný
a fouká do ní z každé strany.
Uvnitř se netěš na přepych
a zatop v kamnech kachlových.

Ve sklepě máme obavy
zda nepřijdeme o hlavy.
Stojí tu skromně, takřka plaše.
Je malá, hezká, zkrátka naše.

ČAJ pro chvíle pohody

č.107, srpen 2015, ročník XIV

Vydáno 5. srpna 2015 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský

Interní tiskovina regionálních autorů Jičínska.

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!